

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שבין אלביט מערכות בע"מ,
התעשייה האווירית לישראל בע"מ ותור אימון טיסה מתקדם בע"מ**

1. פתח דבר

ביום 13.12.2015 הונחה בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר שבין אלביט מערכות בע"מ (להלן: "אלביט"), התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "התע"א") ותור אימון טיסה מתקדם בע"מ (להלן: "תור").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי אין בכבילות כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים מצטברים אלו, אשר ינומקו בהמשך, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק.

2. ההסדר, הרקע להתקשרות בו והצדדים לו

אלביט היא חברה רב לאומית בתחום התעשייה הביטחונית, העוסקת באספקה של מגוון מוצרים בתחום הצבאי כגון מערכות ארטילריות, מערכות שליטה ובקרה, מערכות מודיעין, מערכות אופטיות ועוד. בין היתר, אלביט עוסקת בתחום המערכות המוטסות, ובכלל זה באימון צוותים ובמערכות לוגיסטיקה ואוויוניקה. מניותיה של אלביט רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב, והיא נשלטת על ידי משפחת פדרמן המחזיקה באמצעות מפעלי פדרמן בע"מ כ-46% ממניות אלביט.

התע"א היא חברה ממשלתית המוחזקת על-ידי מדינת ישראל העוסקת אף היא, בין בעצמה ובין באמצעות חברות בנות, באספקה של מגוון רחב של מוצרים בתחום הצבאי, כגון מערכות מטוסים ללא טייס, מערכות מודיעין, מערכות תקשורת ועוד. לעניין בקשת הפטור, התע"א עוסקת בין השאר בתחומי המנועים, המבנה והתחזוקה של מערכות מוטסות.

בתאריך 17.11.2010 ניתן פטור למיזם משותף בין אלביט לתע"א שעניינו הקמת תאגיד ייעודי שירכוש מטוסי אימון חדשים עבור חיל האוויר, ירכיבם, ישלב בהם מערכות ויתחזקם, וכן יקים מערך אימון על המטוסים ויתפעל אותו (להלן: "הפטור הקודם"). בהתאם אלביט והתע"א הקימו תאגיד שלימים ייקרא תור שעוסק בפעולות שלעיל.

הצדדים מבקשים כעת להרחיב את פעילותו של תור כך שיעסוק גם במכירה לגורמים זרים (מדינות או גורמים בהן) של פלטפורמות מוטסות שמוצאות משירות בחיל האוויר. ההסכמים למכירת הפלטפורמות לגורמים הזרים עשויים לכלול גם שירותי תחזוקה והשבחה למטוסים, מערכות אוויוניקה ומערכות אחרות, שירותי הדרכה, אימון ולוגיסטיקה ותמיכת לקוח. שיתוף הפעולה יאפשר שימוש ביכולות המשלימות של אלביט והתע"א. הצדדים מבקשים פטור למשך חמש שנים, ובמידה ויחתם הסכם עם גורם זר במהלך חמש השנים הללו, הצדדים מבקשים כי הפטור יחול גם על פעילותם המשותפת לשם קיום ההסכם.

יש לציין כי היוזמה להסדר מקורה במשרד הביטחון, המבקש להיעזר בתור לשם מכירת עודפי ציוד ומערכות. זאת, בין היתר נוכח היותו של תור גורם העוסק כבר ממילא בפעילויות רכש, השבחה, התאמה, תחזוקה, הדרכה, הטמעה והפעלה של פלטפורמות מוטסות, הרלוונטיות גם לפעילות מושא בקשה זו.

הצדדים מבקשים פטור לשיתוף הפעולה ביניהם, במסגרתו תחולקנה תכולות העבודה של תור ביניהם לשם יצירת איזון בין התכולות וההכנסות, בשים לב ליתרונות היחסיים של כל אחד מהם. בפרט מתבקש פטור לכבילת בלעדיות, לפיה במדינות שתוגדרנה הם יעסקו במכירת הפלטפורמות אך ורק דרך תור.

3. הניתוח התחרותי

כאמור, עיקרו של ההסדר הוא במכירה של עודפי פלטפורמות מוטסות ושל שירותים נלווים ללקוחות בחו"ל, תוך רתימת היכולות המשלימות של כל אחד מהצדדים לטובת שיתוף הפעולה ביניהם. ההתחייבות לבלעדיות, תכליתה למנוע תחרות בתור מצדם של הצדדים להסדר, ובכך להבטיח את יציבות שיתוף הפעולה ביניהם. לאור זאת שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

החששות ששיתוף הפעולה בין הצדדים מעורר פורטו בהרחבה בהחלטת הפטור הקודמת והופגו בתנאים הקבועים שם. הצדדים מבקשים כעת להלביש על שיתוף הפעולה הקיים, שזכה לפטור בתנאים, פעילות נוספת המכוונת כלפי לקוחות בחו"ל בלבד. בנסיבות אלה, ובשים לב לתנאים בהם ניתן הפטור הקודם, החלים על מכלול פעילויותיה של תור (ומעתה גם על הפעילות מושא החלטה זו, אשר תבוא בגדר "תחומי הפעילות המוגדרים" לעניין התנאים), אינני סבור כי ההסדר מקים חשש לפגיעה של ממש בתחרות.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור כמבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני בית הדין להגבלים
עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן
הפטור.

אורי שוורץ

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

ירושלים, י"ז בשבט התשע"ו
27 בינואר, 2016